

Broj: 03-02-1331-1/2023
Sarajevo, 17.07.2026. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -

**- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj**

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 71. sjednici, održanoj 16.07.2026. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,



Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku (CD)
- Izvješće sa javne rasprave
- Izjava o usklađenosti
- Obrazac broj 2
- Obrazac IFP-NE

**Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar**

Co. pred. el

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI
NEZAPOSLENIH OSOBA**

Sarajevo, srpanj 2026. godine

ZAKON
O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI
NEZAPOSLENIH OSOBA

DIO PRVI - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se prava i obveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, temeljni principi u posredovanju za zapošljavanje, status nezaposlene osobe, materijalna i socijalna sigurnost, aktivna politika zapošljavanja, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Federalni zavod), javnih službi za zapošljavanje kantona (u daljnjem tekstu: službi za zapošljavanje), financiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja, te druga pitanja u vezi sa posredovanjem u zapošljavanju, poštujući nadležnosti kantona i njihove različitosti.

Članak 2.

(Zabrana diskriminacije)

- (1) Nijedna osoba, na temelju ovog zakona, ne može biti stavakljena u nepovoljan položaj zbog: spola, spolnog opredjeljenja, bračnog stanja, obiteljskih obveza, starosti, invalidnosti, trudnoće, zdravstvenog statusa ili nekog drugog osobnog svojstva, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili kakve druge okolnosti, rase, boje kože, članstva ili nečlanstva u političkim strankama, sindikatima i nevladinim organizacijama.
- (2) Zabranjena je direktna i indirektna diskriminacija, uznemiravanje, seksualno uznemiravanje, poticanje na diskriminaciju, nasilje na temelju spola, viktimizacija i drugi oblici diskriminacije.
- (3) Diskriminacijom se ne smatra uvođenje, donošenje i provođenje privremenih posebnih mjera s ciljem otklanjanja postojeće neravnopravnosti, promoviranja jednakosti i zaštite ravnopravnosti spolova, uključujući norme, kriterije ili prakse koje je moguće objektivno opravdati legitimnim ciljem, a koje moraju biti proporcionalne, primjerene i nužne.

Članak 3.

(Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 4.

(Definicija nezaposlene osobe)

- (1) Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra se osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobna ili djelimično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za mirovinu, najkasnije do navršanih 65 godina života, koja nije u radnom odnosu, a koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad.

- (2) Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
- a) se redovno javlja službi za zapošljavanje, te aktivno radi na traženju zaposlenja u skladu sa ovim zakonom i drugim općim aktima;
 - b) prihvati i pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije;
 - c) prihvati, pridržava se i provodi aktivnosti utvrđene individualnim planom zapošljavanja, odnosno sporazumom za uključivanje na tržište rada u skladu sa ovim zakonom;
 - d) podnosi molbe poslodavcima, javlja se na oglase i natječaje ili koristi druga sredstva i načine u pronalaženju posla;
 - e) provodi i druge aktivnosti u svrhu zapošljavanja.
- (3) Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona ne smatra se osoba koja:
- a) ostvari mjesečno neto primanje od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečno primanje odnosno drugi dohodak, prema propisima o porezu na dohodak koji prelazi mjesečno 35 % prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, odnosno ostvari prihod po bilo kom drugom temelju koji prelazi mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
 - b) ima registrirano gospodarsko društvo ili drugo pravno lice, osim osoba koje su pokrenule postupak likvidacije gospodarskog društva;
 - c) ostvaruje dividendu ili dobit po temelju dionica ili udjela u gospodarskom društvu koji prelaze mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
 - d) ima registriran obrt ili srodnu djelatnost;
 - e) bavi se poljoprivrednom djelatnošću, odnosno osigurana je kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju;
 - f) ostvari pravo na mirovinu po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili po propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje;
 - g) redovan je učenik ili student, redovan samofinancirajući student, osim doktoranata koji su redovni studenti;
 - h) aktivno ne traži posao i nije raspoloživa za rad;
 - i) koja je direktor, član uprave, član nadzornog odbora i član upravljačke strukture pravnog lica;
 - j) ima status roditelja/njegovatelja u skladu sa posebnim propisima.
- (4) Novčane naknade i novčane pomoći, kao i druga primanja koja ostvaruju demobilisani borci, ratni vojni invalidi, civilne žrtve rata i neratni invalidi, kao i korisnici socijalne zaštite, koji ova prava ostvaruju na temelju posebnih zakona koji regulišu prava na novčanu naknadu, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu stavka (3) točka a) ovog članka.
- (5) Novčane naknade ili druga primanja koja osobe ostvaruju na temelju angažovanja po programu mjera za brže zapošljavanje, stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili obuku koju organizira služba za zapošljavanje ili Federalni zavod, ili stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu stavka (3) točka a) ovog članka.
- (6) Nezaposlene osobe dužne su prijaviti svaku promjenu podataka koji utiču na njihov status, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Članak 5.

(Definicija nezaposlene - neaktivne osobe)

Osobe koje aktivno ne traže posao, nisu raspoložive za rad i koje ne ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavak (2) ovog zakona, su nezaposlene - neaktivne osobe.

Članak 6.

(Prestanak statusa nezaposlene osobe)

(1) Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao nezaposlenu ako:

- a) zasnuje radni odnos;
- b) odbije dva puta uzastopno zaposlenje u okviru stečenog zvanja, odnosno zanimanja i radnog iskustva u okviru stručne spreme upisanog u kartonu nezaposlene osobe ili individualnom planu zapošljavanja, bez opravdanog razloga;
- c) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla iz članka 4. stavak (2) ovog zakona;
- d) svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja kod poslodavca, osim ako zaposlenje odbije iz razloga što poslodavac redovno ne ispunjava obveze prema radnicima u pogledu isplate plaća i obveznih doprinosa;
- e) bude zatečena na radu od strane nadležne inspekcije bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i bez prijave na obvezna osiguranja;
- f) registrira gospodarsko društvo ili drugo pravno lice;
- g) ostvari prihod po bilo kom temelju u visini određenoj u članku 4. stavak (3) točka a) ovog zakona;
- h) registrira obrt ili srodnu djelatnost;
- i) registrira poljoprivrednu djelatnost;
- j) ostvari pravo na mirovinu prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje;
- k) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, odgojne ili zaštitne mjere u trajanju dužem od 3 mjeseca;
- l) odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i koje troškove financira Služba za zapošljavanje i/ili Federalni zavod, u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
- m) odbije uključiti se u programe prekvalifikacije i dokvalifikacije koje organizira i čije troškove financira Služba za zapošljavanje i/ili Federalni zavod, u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine učešće u programu;
- n) navrši 65 godina života;
- nj) ne javi se Službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti Službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- o) odjavi se sa evidencije;
- p) primi novčanu naknadu u jednokratnom iznosu u skladu sa člankom 37. ovog zakona;
- r) postane redovan učenik ili student, redovan samofinancirajući student ili student kojem miruju sva prava i obveze, osim doktoranata koji su redovni studenti;

- s) ima status roditelja njegovatelja nakon okončanog postupka revizije u skladu sa posebnim propisima;
 - š) da netačne ili nepotpune podatke, ili ne prijavi promjenu podataka u skladu sa člankom 4. stavak (6) i člankom 47. ovog zakona;
 - t) se prestaje voditi usljed smrti;
 - u) u skladu sa važećim propisima ima utvrđenu trajnu nesposobnost za rad.
- (2) Osobe iz stavaka (1) ovog članka mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, s tim da se osobe iz stavka (1) toč. b), c), d), e), l), m), nj) i š), mogu ponovo prijaviti po proteku roka od šest mjeseci od dana prestanka vođenja na evidenciji.
 - (3) Nadležna inspekcija rada i Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava), dužne su, najdalje u roku od 15 dana, obavijestiti nadležnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i prijave na obvezna osiguranja na temelju radnog odnosa.
 - (4) Opravdanim razlogom u smislu stavka (1) toč. b), l), m) i nj) ovog članka, smatra se bolest, teška bolest ili smrt nezaposlene osobe ili smrt, bolest ili teška bolest člana uže obitelji.
 - (5) Članom uže obitelji, u smislu stavka (4) ovog članka smatraju se: bračni i vanbračni drug, roditelji i djeca (rođena u braku ili van braka, usvojena ili pastorčad).
 - (6) Novčane naknade koje ostvare nezaposlene osobe na temelju angažmana u rezervnom sastavu oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: oružanih snaga) ili koje ostvare na temelju angažmana u oružanim snagama, na temelju posebnih propisa koji regulišu službu u oružanim snagama, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu članka 4. stavak (3) točka a) ovog zakona.

Članak 7.

(Prestanak statusa nezaposlene - neaktivne osobe)

- (1) Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji nezaposlenu - neaktivnu osobu ako:
 - a) zasnuje radni odnos;
 - b) bude zatečena od strane nadležne inspekcije na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i bez prijave na obvezna osiguranja;
 - c) registrira gospodarsko društvo ili drugo pravno lice;
 - d) ostvari prihod po bilo kom temelju u visini određenoj u članku 4. stavak (3) točka a) ovog zakona;
 - e) registrira obrt ili srodnu djelatnost;
 - f) registrira poljoprivrednu djelatnost;
 - g) ostvari pravo na mirovinu prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje;
 - h) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, odgojne ili zaštitne mjere u trajanju dužem od 3 mjeseca;
 - i) navrši 65 godina života;
 - j) odjavi se sa evidencije;

- k) postane redovan učenik ili student, redovan samofinancirajući student ili student kojem miruju sva prava i obveze, osim doktoranata koji su redovni studenti;
 - l) ima status roditelja njegovatelja nakon okončanog postupka revizije u skladu sa posebnim propisima;
 - m) da netačne ili nepotpune podatke, ili ne prijavi promjenu podataka u skladu sa člankom 4. stavak (6) i člankom 47. ovog zakona;
 - n) se prestaje voditi usljed smrti;
 - o) u skladu sa važećim propisima ima utvrđenu trajnu nesposobnost za rad.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovog članka mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, s tim da se osobe iz stavka (1) tač. b) i m), mogu ponovo prijaviti po proteku roka od šest mjeseci od dana prestanka vođenja na evidenciji.
- (3) Nadležna inspekcija rada i Porezna uprava dužne su, najdalje u roku od 15 dana, obavijestiti nadležnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i prijave na obvezna osiguranja ma temelju radnog odnosa.

DIO DRUGI - ORGANIZACIJA I RAD FEDERALNOG ZAVODA I SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE

Članak 8.

(Status i sjedište Federalnog zavoda)

- (1) Radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja, te praćenja kretanja na tržištu rada, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, uspostavljen je Federalni zavod.
- (2) Federalni zavod je javna ustanova.
- (3) Na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda, primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (4) Rad Federalnog zavoda je javan.
- (5) Federalni zavod je pravno lice sa sjedištem u Sarajevu.

Članak 9.

(Organi Federalnog zavoda)

- (1) Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor.
- (2) Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda neće se vršiti diskriminacija na temelju rase, nacionalnog ili etničkog porijekla, vjere, spola, bračnog statusa, ili drugog uvjerenja.

Članak 10.

(Upravni odbor)

- (1) Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor, kao organ upravljanja.
- (2) Upravni odbor Federalnog zavoda ima predsjednika i osam članova, od čega je jedan član iz reda reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije i jedan član iz reda reprezentativne udruge poslodavaca za teritoriju Federacije.
- (3) Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), na prijedlog Federalnog

ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 12/03, 34/03 i 65/13).

- (4) Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine, s tim što se predsjedniku i članovima Upravnog odbora mandat može obnoviti.

Članak 11.

(Rad Upravnog odbora)

- (1) Nadležnost, ovlaštenja i odgovornost Upravnog odbora utvrđuje se statutom, poslovníkom o radu i drugim općim aktima Federalnog zavoda.
- (2) Upravni odbor donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
- (3) Na prvoj konstituirajućoj sjednici Upravni odbor donosi poslovnik o radu.

Članak 12.

(Nadzorni odbor)

- (1) Organ finansijske kontrole Federalnog zavoda je Nadzorni odbor.
- (2) Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika i dva člana.
- (3) Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva, u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Nadzorni odbor se imenuje na period od četiri godine, s tim što se predsjedniku i članovima Nadzornog odbora mandat može obnoviti.

Članak 13

(Rad Nadzornog odbora)

- (1) Nadležnost, ovlaštenja i odgovornost Nadzornog odbora utvrđuje se statutom, poslovníkom o radu i drugim općim aktima Federalnog zavoda.
- (2) Nadzorni odbor donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
- (3) Na prvoj konstituirajućoj sjednici Nadzorni odbor donosi poslovnik o radu.

Članak 14.

(Direktor)

- (1) Direktor rukovodi Federalnim zavodom.
- (2) Direktora Federalnog zavoda imenuje i razrješava Vlada Federacije, na prijedlog Ministarstva, u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Direktor Federalnog zavoda imenuje se na period od četiri godine, s tim što se direktoru mandat može obnoviti.

Članak 15.

(Rad direktora)

Nadležnost, ovlaštenja i odgovornost direktora utvrđuje se statutom i drugim općim aktima Federalnog zavoda.

Članak 16.

(Savjetodavno povjerenstvo)

- (1) Federalni zavod ima Savjetodavno povjerenstvo.

- (2) Savjetodavno povjerenstvo imenuje Upravni odbor Federalnog zavoda.
- (3) Savjetodavno povjerenstvo imenuje se na period od četiri godine, s tim što se članovima mandat može obnoviti.
- (4) Savjetodavno povjerenstvo čini pet članova, odnosno po jedan predstavnik na prijedlog:
 - a) Ministarstva;
 - b) Reprezentativne udruge poslodavaca u Federaciji;
 - c) Reprezentativnog sindikata u Federaciji;
 - d) Gospodarske komore Federacije;
 - e) Federalnog zavoda.

Članak 17.

(Rad Savjetodavnog povjerenstva)

- (1) Savjetodavno povjerenstvo nadležno je da Federalnom zavodu, odnosno njegovim organima daje:
 - a) mišljenja u vezi sa razmatranjem politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja;
 - b) preporuke u vezi sa programima zapošljavanja;
 - c) preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda;
 - d) mišljenja na rad Federalnog zavoda;
 - e) preporuke u vezi sa poboljšanjem rada Federalnog zavoda;
 - f) druga pitanja utvrđena poslovníkom o radu Savjetodavnog povjerenstva, statutom i drugim općim aktima Federalnog zavoda.
- (2) Savjetodavno povjerenstvo donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
- (3) Savjetodavno povjerenstvo nezavisno je u svom radu od organa Federalnog zavoda iz članka 9. stavak (1) ovog Zakona.
- (4) Savjetodavno povjerenstvo na prvoj konstituirajućoj sjednici bira predsjednika i donosi poslovnik o radu.

Članak 18.

(Nadležnost Federalnog zavoda)

- (1) Federalni zavod nadležan je da:
 - a) prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, uključujući i posebne mjere koje se uvode privremeno radi ostvarivanja stvarne ravnopravnosti na tržištu rada;
 - b) prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
 - c) upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom;
 - d) prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
 - e) prati i predlaže mjere za unaprjeđenje zapošljavanja osoba sa invaliditetom i njihovu profesionalnu rehabilitaciju i osigurava ispunjavanje uvjeta za njihovo zapošljavanje u suradnji sa službama za zapošljavanje, poslodavcima i drugim zainteresiranim grupama i pojedincima;

- f) pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
 - g) objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju, predlaže mjere i sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
 - h) prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
 - i) predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama u Bosni i Hercegovini;
 - j) odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog Službe za zapošljavanje, u skladu sa propisima o zapošljavanju stranaca;
 - k) prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažiranje;
 - l) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
 - m) podnosi Parlamentu Federacije godišnji izvještaj o radu;
 - n) podnosi objedinjenje godišnje finansijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje Ministarstvu, u skladu sa propisima o proračunima Federacije.
- (2) Radi postizanja što veće efikasnosti i osiguranja mjera iz točke a) stavka (1) ovog članka, zakonom, odnosno propisom kantona mogu se predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba.

Članak 19.

(Organizacija Federalnog zavoda)

- (1) Organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje se statutom i drugim općim aktima, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Federalni zavod podliježe vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.
- (3) Vlada Federacije daje suglasnost na statut, opće akte i program rada Federalnog zavoda.

Članak 20.

(Suradnja Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje)

- (1) Federalni zavod zajedno sa Ministarstvom surađuje sa službama za zapošljavanje i kantonalnim organima nadležnim za zapošljavanje u izradi i realizaciji okvirnih programa zapošljavanja od interesa za Federaciju.
- (2) Federalni zavod u suradnji sa Ministarstvom izrađuje okvirne programe zapošljavanja od interesa za Federaciju.

Članak 21.

(Nadležnosti službi za zapošljavanje)

- (1) Kantoni su nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

- (2) Organizacija službi za zapošljavanje, iz stavka (1) ovog članka, utvrđuje se statutom i drugim aktima Službe za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.
- (3) Vlada kantona daje suglasnost na statut i druge akte Službe za zapošljavanje kojima se uređuju pitanja iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Službe za zapošljavanje iz stavka (1) ovog članka nadležne su za:
 - a) posredovanje u zapošljavanju;
 - b) prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
 - c) informiranje o mogućnosti zapošljavanja;
 - d) suradnju s obrazovnim ustanovama, radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;
 - e) provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
 - f) utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
 - g) izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva u skladu sa posebnim propisima;
 - h) donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
 - i) druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima.
- (5) Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje statističkih podataka o nezaposlenim osobama i osobama koja traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje temeljne djelatnosti Službe za zapošljavanje.
- (6) Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda ili Ministarstva u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.

Članak 22.

(Organizacija službi za zapošljavanje)

- (1) Na osnivanje, registraciju, organizaciju, djelatnost i prestanak rada Službe za zapošljavanje u kantonu primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Služba za zapošljavanje podliježe vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.

Članak 23.

(Obveze službi za zapošljavanje)

- (1) Služba za zapošljavanje prati stanje na tržištu rada i prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona o njihovim potrebama za radnicima.
- (2) Služba za zapošljavanje će, u suradnji sa poslodavcima, svakodnevno provoditi aktivnosti na prikupljanju informacija o slobodnim radnim mjestima u cilju posredovanja u zapošljavanju za nezaposlene osobe.
- (3) Služba za zapošljavanje, u cilju provođenja obveze iz stavka (2) ovog članka, na tržištu rada svakodnevno prikuplja podatke o potrebama za radnicima, od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona.

- (4) Poslodavci mogu dostavljati Službi za zapošljavanje prijavu o potrebi za radnicima. Služba za zapošljavanje je u obvezi, u slučaju da poslodavac zahtjeva posredovanje, da najdalje u roku od tri dana od dana dostavljanja prijave, oglasi na svojoj oglasnoj ploči i internet stranici potrebu za radnicima, te poduzme potrebne aktivnosti na pronalasku odgovarajuće osobe sa evidencije nezaposlenih osoba, a radi zapošljavanja kod poslodavca.
- (5) Službe za zapošljavanje dužne su međusobno surađivati, koordinirati rad i razmjenjivati informacije o kojima vode službene evidencije.

Članak 24.

(Dostavljanje izvještaja)

- (1) Službe za zapošljavanje obvezne su Federalnom zavodu dostavljati izvještaje na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda.
- (2) Službe za zapošljavanje obvezne su Federalnom zavodu, najmanje jednom mjesečno dostavljati izvještaje o provođenju aktivnosti iz članka 23. ovog zakona, koji je obvezan objedinjene izvještaje, početkom svakog mjeseca za prethodni mjesec, dostavljati Ministarstvu.

DIO TREĆI- EVIDENCIJE U OBLASTI ZAPOSŁJAVANJA

Članak 25.

(Vođenje evidencija)

- (1) U Službi za zapošljavanje vode se neophodne evidencije:
 - a) o nezaposlenim osobama;
 - b) zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja;
 - c) neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje;
 - d) o poslodavcima koji koriste usluge službi za zapošljavanje u Federaciji.
- (2) U Službi za zapošljavanje vode se i pojedinačne evidencije o:
 - a) nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, odnosno osobama koje ispunjavanju uvjete iz članka 4. stavak (2) ovog zakona;
 - b) nezaposlenim - neaktivnim osobama koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad, odnosno koje ne ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavak (2) ovog zakona.
- (3) Statistički podaci o osobama iz st. (1) i (2) ovog članka se iskazuju odvojeno u skladu sa njihovim statusom.

Članak 26.

(Zaštita podataka o nezaposlenim osobama)

- (1) Svaki podatak koji se odnosi na pojedinca, a do kojeg dođu službe za zapošljavanje i Federalni zavod u svom radu, smatrat će se povjerljivim.
- (2) Povjerljivi podatak iz stavka (1) ovog članka, ne može se dati drugim pravnim ili fizičkim osobama, osim u svrhu posredovanja u zapošljavanju, na temelju pisane suglasnosti nezaposlenih osoba ili osoba koje traže promjenu zaposlenja, a koja je sastavni dio izjave koju osoba popunjava prilikom prijavljivanja na evidenciju, u skladu sa pravilnikom koji reguliše evidencije u oblasti zapošljavanja.
- (3) Služba za zapošljavanje i Federalni zavod dužni su poduzeti sve mjere kako bi osigurali i zaštitili podatke iz st. (1) i (2) ovog članka.

- (4) Na lični zahtjev osobe koja se vodi u evidencijama Službe za zapošljavanje ili na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije.

Članak 27.

(Dostava podataka nadležnim institucijama i objava godišnjeg izvještaja)

- (1) Na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke iz članka 25. o kojima vodi evidencije.
- (2) Služba za zapošljavanje objavljuje godišnji izvještaj o svojim aktivnostima.

Članak 28.

(Posredovanje za osobe koje traže promjenu zaposlenja)

Zaposlena osoba koja traži promjenu zaposlenja može se prijaviti Službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obveze redovnog javljanja.

Članak 29.

(Evidencije u oblasti zapošljavanja)

Ministarstvo će donijeti pravilnik kojim će propisati sadržaj, sredstva, način, rokove i druga pitanja u vezi sa vođenjem evidencija u oblasti zapošljavanja iz članka 25. st. (1) i (2), u skladu sa ovim zakonom.

DIO ČETVRTI – POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU

Članak 30.

(Definicija posredovanja u zapošljavanju)

Posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvata sve aktivnosti, radnje i mjere poduzete u skladu sa zakonom, u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu zaposlenja s poslodavcem kojem je potreban radnik, a radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno zaključivanja ugovora o radu.

Članak 31.

(Nadležnost za obavljanje posredovanja u zapošljavanju)

- (1) Posredovanje u zapošljavanju, iz članka 30. ovog zakona, na teritoriji Federacije obavlja Služba za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona.
- (2) Posredovanje u zapošljavanju, iz stavka (1) ovog članka, mogu obavljati i privatne agencije.
- (3) Dozvolu za rad privatnim agencijama iz stavka (2) ovog članka, izdaje i ukida Ministarstvo.
- (4) Dozvola iz stavka (3) ovog članka izdaje se na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine.
- (5) Vlada Federacije će uredbom propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati privatne agencije iz stavka (2) ovog članka.

Članak 32.

(Usluge posredovanja u zapošljavanju)

- (1) Usluge posredovanja u zapošljavanju, koje vrši Služba za zapošljavanje, su besplatne.

- (2) Usluge iz stavka (1) ovog članka, koje vrše privatne agencije, su besplatne za osobe koje traže zaposlenje.
- (3) Službe za zapošljavanje i Federalni zavod obavezni su sarađivati sa privatnim agencijama iz članka 31. stavak (2) ovog zakona, te razmjenjivati podatke i informacije u svrhu posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba u skladu sa ovim zakonom.

DIO PETI – OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA

Članak 33.

(Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba)

- (1) Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba osigurava se kroz pravo na osiguranje za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa ovim i drugim zakonima.
- (2) Materijalna i socijalna sigurnost iz stavka (1) ovog članka, podrazumijeva:
 - a) novčanu naknadu, u skladu sa ovim zakonom;
 - b) doprinose za zdravstveno osiguranje, u slučaju da po drugom temelju ne mogu ostvariti pravo na zdravstveno osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima;
 - c) doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Članak 34.

(Prava nezaposlenih - neaktivnih osoba)

Nezaposlene – neaktivne osobe mogu isključivo ostvariti prava iz članka 33. stavak (2) toč. b) i c) ovog zakona.

Članak 35.

(Pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti)

- (1) Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba iz članka 4. ovog zakona, koja je u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka statusa osiguranika radnika u obveznom osiguranju (status roditelja njegovatelja i dr.), imala najmanje neprekidno osam mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika.
- (2) Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

Članak 36.

(Visina novčane naknade)

- (1) Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlenim osobama, prema posljednjem objavljenom podatku od strane Federalnog zavoda za statistiku.
- (2) Novčana naknada iz stavka (1) ovog članka, isplaćuje se nezaposlenoj osobi:
 - a) dva mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela najmanje 8 mjeseci;
 - b) tri mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od osam mjeseci do jedne godine;

- c) četiri mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od jedne godine do tri godine;
 - d) pet mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od tri do pet godina;
 - e) šest mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od pet do 10 godina;
 - f) osam mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 10 do 15 godina;
 - g) 10 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 15 do 20 godina;
 - h) 12 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 20 do 25 godina;
 - i) 15 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 25 do 30 godina;
 - j) 18 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 30 do 35 godina;
 - k) 24 mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela više od 35 godina.
- (3) Kao vrijeme provedeno u radnom odnosu osiguranika, odnosno radnika iz stavka (2) ovog članka, smatra se vrijeme obveznog osiguranja, prema posebnim propisima o evidenciji, registraciji i naplati doprinosa.
- (4) Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu u statusu osiguranika, odnosno radnika, prema članku 35. ovog zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

Članak 37.

(Novčana naknada u jednokratnom iznosu)

- (1) Nezaposlenoj osobi iz članka 4. ovog zakona, koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njen zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu zavisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, radi samostalnog ili sa drugom osobom osnivanja privrednog društva ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.
- (2) Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena u skladu sa stavkom (1) ovog članka, ne može se prijaviti Službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.
- (3) Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena u skladu sa stavkom (1) ovog članka, može ponovo steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz čl. 35. i 36. ovog zakona.

Članak 38.

(Zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba)

- (1) Zdravstveno osiguranje osoba iz čl. 4. i 5. ovog zakona, osigurava se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.
- (2) Pravo na zdravstveno osiguranje osobe iz stavka (1) ovog članka, ostvaruju prema mjestu prebivališta, na temelju evidencije službi za zapošljavanje iz članka 25. st. (1) i (2) ovog zakona.

Članak 39.

(Pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje)

- (1) Mirovinsko i invalidsko osiguranje osigurava se osobama iz čl. 4. i 5. ovog zakona, kojim nedostaju do tri godine mirovinskog staža do sticanja prvog uvjeta za starosnu mirovinu, u skladu sa propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju.
- (2) Pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje iz stavka (1) ovog članka, priznaje se osobi, od dana podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje do navršених 65 godina života.
- (3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, ukoliko se osobi iz stavka (1) ovog članka, mirovinski staž ne može osigurati do navršene 65 godine života, ovo osiguranje će se priznati i za periode provedene na evidenciji nezaposlenih osoba, prije podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje.

Članak 40.

(Evidencije nezaposlenih osoba)

- (1) Službe za zapošljavanje obavezne su o nezaposlenim osobama voditi odgovarajuće evidencije u skladu sa člankom 25. ovog zakona.
- (2) Službe za zapošljavanje obavezne su na lični zahtjev nezaposlene osobe, odnosno nezaposlene – neaktivne osobe izdati odgovarajuće uvjerenje ili potvrdu iz evidencije iz članka 25. stavak (2) ovog zakona.
- (3) Službe za zapošljavanje obavezne su na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, dostaviti podatke iz evidencije iz članka 25. stavak (2) ovog zakona.

DIO ŠESTI- POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA NA TEMELJU NEZAPOSLENOSTI

Članak 41.

(Nadležnost za ostvarivanje prava nezaposlenih osoba)

Nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti u Službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta.

Članak 42.

(Ostvarivanje prava na novčanu naknadu)

- (1) Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba, ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja privrednog društva ili drugog pravnog lica, obrta ili djelatnosti.
- (2) Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stavka (1) ovog članka, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka.
- (3) Pod opravdanim razlogom iz stavka (2) ovog članka smatra se privremena spriječenost za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.
- (4) Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. (1) i (2) ovog članka.
- (5) Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na temelju ovog zakona.
- (6) Nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu:

- a) kad je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno ako je ugovor o radu prestao sporazumom između poslodavca i radnika;
- b) kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga, odnosno ukoliko je radni odnos prestao otkazom radnika;
- c) ako je radni odnos prestao usljed teže povrede radne obveze, u skladu sa propisima iz oblasti rada, na temelju pravosnažne odluke.

Članak 43.

(Podaci za utvrđivanje prava na novčanu naknadu)

Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom, dužna je dostaviti Službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava, osim podataka koje vodi Porezna uprava u skladu sa posebnim propisima.

Članak 44.

(Postupak ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti)

- (1) Služba za zapošljavanje o primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti odlučuje rješenjem.
- (2) Protiv rješenja Službe za zapošljavanje iz stavka (1) ovog članka, može se izjaviti žalba Federalnom zavodu.
- (3) Protiv rješenja Federalnog zavoda može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (4) Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22), ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 45.

(Opravdani razlozi za prestanak radnog odnosa)

- (1) Opravdan razlog, u smislu članka 42. stavak (2) ovog zakona, za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa postoji u slučaju kada, nezaposlena osoba nema druge prihvatljive mogućnosti nego da prekine radni odnos, u slučaju:
 - a) seksualnog ili drugačijeg zlostavljanja;
 - b) diskriminacije ili mobinga u skladu sa propisima iz oblasti rada;
 - c) uvjeta rada koji ugrožavaju zdravlje ili sigurnost na radu;
 - d) postupanja poslodavca suprotno važećim propisima;
 - e) pritisaka koji poslodavac vrši na radnika, zbog članstva u sindikatu ili drugoj organizaciji radnika;
 - f) ako radnik, zbog zdravstvenog stanja, nije u mogućnosti izvršavati svoje obveze iz radnog odnosa.
- (2) Opravdani razlozi iz stavka (1) ovog članka, utvrđuju se na temelju pravosnažne odluke nadležnog organa.

Članak 46.

(Prekid isplate novčane naknade)

- (1) Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:
 - a) u toku izdržavanja kazne zatvora ili pritvora, izrečene mjere bezbjednosti, vaspitne ili zaštitne mjere u trajanju dužem od tri mjeseca;

- b) kad se iz opravdanih razloga odjavi sa evidencije nezaposlenih;
 - c) zasnuje radni odnos, odnosno bude prijavljena na obvezna osiguranja kod Porezne uprave.
- (2) Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi Službi za zapošljavanje u roku od 30 dana, po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida ako je to za nju povoljnije.

Članak 47.

(Dužnost prijavljivanja promijenjenih okolnosti)

Nezaposlena osoba koja ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti dužna je, u roku od 15 dana, prijaviti nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Članak 48.

(Povrat isplaćenih iznosa)

- (1) Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose, odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila:
- a) na temelju netačne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netačni;
 - b) na neki drugi nezakoniti način ili u obimu većem od onoga koji joj pripada;
 - c) zbog toga što nije prijavila nastale promjene, odnosno okolnosti koje utiču na prestanak prava ili obim njegovog korištenja.
- (2) Služba za zapošljavanje je obvezna po službenoj dužnosti donijeti rješenje o vraćanju isplaćenih iznosa novčane naknade iz stavka (1) ovog članka.

Članak 49.

(Postupanje Službe za zapošljavanje u vezi vraćanja isplaćene novčane naknade)

- (1) Ako je na temelju pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca, nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za period u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti isplaćene iznose Službi za zapošljavanje, u skladu sa člankom 48. ovog zakona.
- (2) Služba za zapošljavanje, u smislu stavka (1) ovog članka, ima pravo na povrat uplaćenog iznosa obveznih doprinosa, u skladu sa posebnim zakonom.

Članak 50.

(Način povrata isplaćene novčane naknade)

Služba za zapošljavanje može:

- a) tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama;
- b) osloboditi dužnika obveze povrata u cjelokupnom iznosu u slučaju:
 - smrti dužnika,
 - ako dužnik nema mogućnost vratiti novčanu naknadu zbog troškova liječenja u slučaju teške bolesti dužnika ili člana njegove uže obitelji (što se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju, na temelju dostavljenih dokaza),
 - teških materijalnih prilika dužnika i njegove uže obitelji (što se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju, na temelju dostavljenih dokaza).

Članak 51.

(Prestanak prava nezaposlene osobe)

Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim zakonom ako je:

- a) propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje;
- b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;
- c) ispunjen jedan od uvjeta iz čl. 6. i 7. ovog zakona;
- d) postupila suprotno članku 47. ovog zakona.

DIO SEDMI – FINANCIRANJE

Članak 52.

(Način osiguranja sredstava financiranja)

Sredstva za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje, osiguravaju se, u skladu sa ovim zakonom, iz sljedećih izvora:

- a) doprinosa koji se uplaćuju u skladu sa posebnim propisima;
- b) kamata ili prihoda Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje;
- c) prihoda od pokretne ili nepokretne imovine, koju Federalni zavod i službe za zapošljavanje kupe ili steknu, u skladu sa zakonom;
- d) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Članak 53.

(Raspodjela sredstava financiranja)

- (1) Sredstva iz članka 52. točka a) ovog zakona, usmjeravaju se Federalnom zavodu u visini od 20%, a službama za zapošljavanje u visini od 80%.
- (2) Izuzetno, Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva, može donijeti odluku kojim se vrši drugačiji raspored sredstva iz stavka (1) ovog članka, između Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje.
- (3) Ukoliko Vlada Federacije sredstva iz članka 52. točka a) ovog zakona, utvrdi na način propisan stavkom (2) ovog članka, sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu ne mogu biti manja od 20%, niti mogu biti veća od 30%, a sredstva koja se usmjeravaju kantonalnim službama ne mogu biti manja od 70% niti veća od 80%.

Članak 54.

(Način korištenja sredstava financiranja)

- (1) Sredstva iz članka 53. ovog zakona, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje.
- (2) Sredstva iz stavka (1) ovog članka, utvrđuju se godišnjim financijskim planovima, iz članka 58. ovog zakona.

Članak 55.

(Raspodjela sredstava)

Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, provođenje mjera za zapošljavanje nezaposlenih osoba i administrativne troškove službi za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom.

Članak 56.

(Način raspodjele sredstava)

- (1) Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, Služba za zapošljavanje će iskoristiti preostala sredstva za provođenje mjera za zapošljavanje u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ako se utvrdi da su sredstva, koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje, nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, Služba za zapošljavanje podnijet će zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava uz mjesečni izvještaj iz članka 59. ovog zakona.

Članak 57.

(Način upotrebe sredstava)

- (1) Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu, koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije i administrativne troškove Federalnog zavoda, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Federalni zavod objedinjuje sve zahtjeve za dodjelu sredstava, u skladu sa člankom 56. stavak (2) ovog zakona.
- (3) Federalni zavod, uz prethodno odobrenje Ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba:
 - a) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu dovoljna za dodjelu traženih sredstava, Federalni zavod će iskoristiti preostala sredstva za financiranje programa za tržište rada, u skladu sa ovim zakonom;
 - b) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu nedovoljna za dodjelu traženih sredstava, postojeća sredstva će se raspodijeliti proporcionalno svakom zahtjevu za dodjelu sredstava.
- (4) Ako su sredstva dobijena udruživanjem iz vlastitih prihoda službi za zapošljavanje i usmjeravanjem iz Federalnog zavoda nedovoljna za ostvarivanje svih prispjelih novčanih naknada za taj mjesec, Služba za zapošljavanje će smanjiti iznos novčane naknade koja se isplaćuje za taj mjesec svim nezaposlenim osobama evidentiranim u Službi za zapošljavanje u omjeru koji će joj omogućiti da isplati novčane naknade.
- (5) Federalni zavod obavlja nadzor nad dodijeljenim sredstvima u cilju njihovog korištenja, u skladu sa ovim zakonom.

Članak 58.

(Dostavljanje financijskih planova)

- (1) Federalni zavod i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju financijske planove, na način i po postupku predviđenom propisima o proračunima u Federaciji.
- (2) Služba za zapošljavanje podnosi godišnji financijski plan Federalnom zavodu.
- (3) Federalni zavod objedinjene financijske planove iz stavka (1) ovog članka, podnosi Ministarstvu.

Članak 59.

(Dostavljanje mjesečnih izvještaja)

- (1) Služba za zapošljavanje podnosi mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu.
- (2) Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Ministarstvu sa podacima o financijskom poslovanju.

DIO OSMI – NADZOR

Članak 60.

(Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada)

- (1) Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u kantonu, ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona.
- (2) Nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, Službe za zapošljavanje i privatnih agencija, u pogledu primjene ovog zakona, međunarodnih sporazuma i propisa donesenih na temelju ovog zakona, obavlja Ministarstvo.

Članak 61.

(Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, propisa donesenih na temelju ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti zapošljavanja obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora iz stavka (1) ovog članka vrši federalni inspektor rada.
- (3) U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor, za utvrđene nepravilnosti preduzima mjere prema općim ovlaštenjima propisanim zakonom kojim se uređuje odgovarajuća oblast inspekcija.

Članak 62.

(Nadležnost Porezne uprave)

Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje u dijelu koji se tiče obveze evidentiranja, kontrole i naplate doprinosa vrši Porezna uprava.

DIO DEVETI - KAZNE NE ODREDBE

Članak 63.

(Vrste i visine prekršaja)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje postupi suprotno članku 2. ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se odgovorna osoba kod pravnog lica novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.
- (3) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Federalni zavod ili Služba za zapošljavanje ukoliko postupi suprotno čl. 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 46, 48, 50, 54, 57, 58. i 59. ovog zakona.

- (4) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Služba za zapošljavanje, Federalni zavod ili privatna agencija ukoliko postupi suprotno članku 32. ovog zakona.
- (5) Za prekršaj iz st. (3) i (4) ovog članka, kaznit će se odgovorna osoba u Službi za zapošljavanje, Federalnom zavodu ili privatnoj agenciji, novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

DIO DESETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

(Rok za donošenje akata)

- (1) Federalni zavod i službe za zapošljavanje dužni su svoje opće akte uskladiti sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Kantoni su dužni uskladiti svoje propise kojima se uređuje rad službi za zapošljavanje, u skladu sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 65.

(Rok za donošenje pravilnika i uredbi)

- (1) Ministarstvo će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz članka 29. ovog zakona, usklađen sa odredbama ovog zakona.
- (2) Vlada Federacije će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uredbu iz članka 31. stavak (5), usklađenu sa odredbama ovog zakona.

Članak 66.

(Uspostavljanje evidencija o nezaposlenim osobama)

Službe za zapošljavanje dužne su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti evidencije iz članka 25. ovog zakona.

Članak 67.

(Uspostavljanje organa Federalnog zavoda)

- (1) U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenovat će se organi Federalnog zavoda, odnosno Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) Danom imenovanja organa iz stavka (1) ovog članka, prestaju mandati zatečenim članovima Upravnog odbora i direktoru Federalnog zavoda.
- (3) Savjetodavno povjerenstvo Federalnog zavoda imenovat će se u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Danom imenovanja Savjetodavnog povjerenstva iz stavka (3) ovog članka, prestaju mandati zatečenim članovima Savjetodavnog povjerenstva.

Članak 68.

(Okončanje pokrenutih postupaka)

Postupci koji nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se po propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

Članak 69.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08).

Članak 70.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ
SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

I – USTAVI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi članka III. 2. e), a u vezi sa člankom III. 3 (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike, kao i članka IV. A. 20. (1) d), kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Strategijom zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine (2023-2030) i Programom rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, predviđena je izrada novog Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Naime, donošenje navedenog Zakona predstavlja dio reforme zakonodavstva u oblasti zapošljavanja, a u cilju unaprjeđivanja prava nezaposlenih osoba i uređenja sustava posredovanja u zapošljavanju u Federaciji BiH.

S tim u vezi, ovo Ministarstvo je pripremilo tekst Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji je prihvaćen od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (na sjednici Predstavničkog doma održanoj 22. i 23.10.2024. godine i na sjednici Doma naroda održanoj 30.01.2025. godine), koji je donio zaključak da navedeni tekst Nacrta Zakona predstavlja dobar temelj za izradu Prijedloga Zakona, te zadužio predlagača ovog Zakona da organizuje i sprovede javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

Shodno navedenom, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike provelo je javnu raspravu o navedenom tekstu Zakona u trajanju od 60 dana, te nakon provedene javne rasprave formiralo Radnu grupu za izradu konačnog teksta Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Ureda premijera Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje, Udruge poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i delegacije Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine u Ekonomsko – socijalnom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu navedeno, Radna grupa sačinila je konačan tekst Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, uz uvažavanje svih primjedbi, prijedloga ili komentara, koji su u toku provođenja javne rasprave, dostavljeni na tekst navedenog Nacrta Zakona, nakon čega je ovo Ministarstvo isti dostavilo nadležnim organima, radi davanja mišljenja.

Napominjemo da je Bosna i Hercegovina kao članica Međunarodne organizacije rada dužna implementirati ratificirane konvencije ove organizacije, te je prilikom izrade navedenog teksta Nacrta Zakona izvršeno usklađivanje sa Konvencijom o tripartitnim konsultacijama – C144 (Međunarodni standardi rada, 1976. godina), Konvencijom o najnižoj dobi zapošljavanja (1973. godina) - C138, Konvencijom o nezaposlenosti (1919. godina) – C2, Konvencijom o službi za zapošljavanje (1948. godina) - C88, Konvencijom o diskriminaciji (zapošljavanje i zanimanje, 1958. godina) - C111 i Konvencijom o politici zapošljavanja (1964. godina) -C122.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, Nacrt Zakona dostavljen je svim skupštinama kantonima u Federaciji BiH, radi pribavljanja mišljenja o istom.

Također, Nacrt Zakona dostavljen je na mišljenje Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Pored toga, Nacrt Zakona upućen je Savezu samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, odnosno Delegaciji sindikata u Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH i Udruzi poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, kao reprezentativnim udrugama radnika, odnosno poslodavaca na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Nacrt Zakona upućen je Federalnom ministarstvu zdravstva, Federalnoj upravi za inspeksijske poslove i Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Također, na Nacrt Zakona zatraženo je mišljenje i Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije BiH.

U skladu sa člankom 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Pročišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), na navedeni Nacrt Zakona zatražena su mišljenja Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva pravde i Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije.

III – USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Imajući u vidu predmet i sadržaj ovog zakona, utvrđeno je da ne postoje odgovarajući izvori prava Europske unije sa kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Temeljne odredbe (čl. 1. – 7.)

Ovim članovima propisan je predmet ovog zakona, te su njime uređena prava i obveze Federacije u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, osnovni principi u posredovanju za zapošljavanje, definicija i

status nezaposlene osobe i nezaposlene - neaktivne osobe, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje, financiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja, te druga pitanja u vezi sa posredovanjem u zapošljavanju. Također, ovim odredbama propisano je da se nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobna ili djelimično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za mirovinu, najkasnije do navršenih 65 godina života, koja nije u radnom odnosu, a koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad, u skladu sa Konvencijom o najnižoj dobi zapošljavanja (1973. godina) - C138. Nadalje, ovim odredbama propisano je kada se smatra da nezaposlena osoba aktivno traži posao, te kada Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osoba kao nezaposlenu. Pored toga, propisano je da se nezaposlenim – neaktivnim osobama smatraju osobe koje aktivno ne traže posao, nisu raspoložive za rad i koje ne ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom, te kada Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji navedene osobe.

Organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje (čl. 8.- 24.)

Navedenim odredbama propisana je organizacija, rad, sjedište, registracija, djelatnost, i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, ovim odredbama propisano je da su organi Federalnog zavoda za zapošljavanje Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor, te način imenovanja, mandati, sastav i druga pitanja u vezi sa navedenim organima. Nadalje, ovim odredbama predviđeno je da Federalni zavod za zapošljavanje ima i Savjetodavno povjerenstvo koje imenuje Upravni odbor, te je propisan način imenovanja, sastav, nadležnosti i druga pitanja u vezi rada Savjetodavnog povjerenstva, a u skladu sa Konvencijom o službi za zapošljavanje (1948. godina) - C88. Ovim Nacrtom zakona utvrđeno je da Upravni odbor ima predsjednika i osam članova koje imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine, od čega je jedan član iz reda reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije i jedan član iz reda reprezentativne udruge poslodavaca za teritoriju Federacije, u skladu sa Konvencijom o tripartitnim konsultacijama – C144 (Međunarodni standardi rada, 1976. godina). Također, ovim odredbama uspostavljen je Nadzorni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao organ finansijske kontrole, koji se sastoji od predsjednika i dva člana koje imenuje Vlada Federacije u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine. Na ovaj način se postupa u skladu sa preporukama Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje se odnose na uspostavljanje bolje finansijske kontrole Federalnog zavoda za zapošljavanje. Nadalje, ovim odredbama propisano da je Federalni zavod za zapošljavanje nadležan da prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, praćenje i osiguravanje provođenja utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja, upravljanje sredstvima za osiguranje materijalne i socijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, praćenje, usklađivanje i koordiniranje rada službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije i dr. Također, ovim odredbama je

propisano da se organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje statutom i drugim općim aktima, u skladu sa ovim zakonom, te da Federalni zavod za zapošljavanje podliježe periodičnoj vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom. Nadalje, ovim odredbama je propisano da Vlada Federacije BiH daje suglasnost na statut, opće akte i program rada Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, navedenim odredbama je propisano da su kantoni nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno. Organizacija službi za zapošljavanje, utvrđuje se statutom i drugim aktima službe za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona, a Vlada kantona daje suglasnost na statut i druga akta službi za zapošljavanje. Službe za zapošljavanje nadležne su za posredovanje u zapošljavanju, prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu za zapošljavanje, informiranje o mogućnosti zapošljavanja, suradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca, provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima i drugo. Služba za zapošljavanje organizuje prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje temeljne djelatnosti službe za zapošljavanje. Nadalje, ovim odredbama je propisana obveza službe za zapošljavanje da prati stanje na tržištu rada i prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona o njihovim potrebama za radnicima, da u suradnji sa poslodavcima, svakodnevno provodi aktivnosti na prikupljanju informacija o slobodnim radnim mjestima u cilju posredovanja u zapošljavanju za nezaposlene osobe, da na tržištu rada svakodnevno prikuplja podatke o potrebama za radnicima, od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona i dr. Također, ovim odredbama je propisana obveza službama za zapošljavanje da Federalnom zavodu dostavljaju izvještaje na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda, te da najmanje jednom mjesečno dostavljaju izvještaje Federalnom zavodu o provođenju aktivnosti propisanih ovim zakonom, koji je obavezan da objedinjene izvještaje dostavlja, početkom svakog mjeseca za prethodni mjesec Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

Evidencije u oblasti zapošljavanja (čl. 25.- 29.)

Navedenim odredbama propisano je da se u Službi za zapošljavanje vode neophodne evidencije o nezaposlenim osobama, zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, pojedinačne evidencije o svakoj nezaposlenoj osobi, neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje. U Službi za zapošljavanje vode se i pojedinačne evidencije o nezaposlenim osobama i nezaposlenim - neaktivnim osobama. Statistički podaci o navedenim osobama iskazuju se odvojeno u skladu sa njihovim statusom. Na zahtjev nadležnih državnih tijela, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije. Zaposlena osoba koja traži promjenu zaposlenja može se prijaviti Službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obveze redovnog javljanja. Sadržaj, sredstva, način, rokove i druga pitanja u vezi sa vođenjem osnovnih evidencija u oblasti zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom, pravilnikom će propisati Ministarstvo.

Posredovanje u zapošljavanju (čl. 30.- 32.)

Ovim odredbama je propisano da posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvaća sve aktivnosti radnje i mjere poduzete, u skladu sa zakonom, u svrhu povezivanja nezaposlene osoba koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu u zaposlenju, s poslodavcem kojem je potreban radnik, a radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno zaključivanja ugovora o radu. Posredovanje u zapošljavanju na teritoriji Federacije obavlja Služba za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona. Posredovanje u zapošljavanju, mogu obavljati i privatne agencije, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima. Vlada Federacije će uredbom propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati privatne agencije. Usluge u posredovanju u zapošljavanju, koje vrši Služba za zapošljavanje i privatne agencije su besplatne za osobe koje traže zaposlenje. Službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje obvezni su sarađivati sa privatnim agencijama, te razmjenjivati podatke i informacije u svrhu posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba.

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba (čl. 33.- 40.)

Ovim odredbama je propisano da radnici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti, prvenstveno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa ovim i drugim zakonima. Materijalna i socijalna sigurnost podrazumijeva novčanu naknadu, doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, doprinose za zdravstveno osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima. Navedenim članovima je propisano da pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja je u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka statusa osiguranika radnika u obveznom osiguranju (status roditelja njegovatelja i dr.), imala najmanje neprekidno osam mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme. Kao vrijeme provedeno na radu, smatra se vrijeme obveznog osiguranja prema propisima koji regulišu sustav poreza i obveznih doprinosa. Novčana naknada iznosi 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlenim osobama, prema posljednjem objavljenom podatku od strane Federalnog zavoda za statistiku. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu u statusu osiguranika, odnosno radnika, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu. Zdravstveno osiguranje nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, osigurava se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju. Pravo na zdravstveno osiguranje osobe ostvaruju prema mjestu prebivališta, na temelju evidencije službi za zapošljavanje. Odredbama ovog zakona propisao je da se mirovinsko i invalidsko osiguranje osigurava nezaposlenoj osobi, kojoj nedostaju do tri godine mirovinskog staža do sticanja prvog

uvjeta za starosnu mirovinu, u skladu sa propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili po drugim propisima koji regulišu povoljnije umirovljenje. Pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje, priznaje se nezaposlenoj osobi od dana podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje do navršenih 65 godina života. Također, nezaposlene – neaktivne osobe će moći ostvariti pravo na zdravstveno osiguranje i pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje, pod istim uvjetima kao i nezaposlene osobe.

Postupak ostvarivanja prava po temelju nezaposlenosti (čl. 41.- 51.)

Ovim članovima propisano je da nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti u Službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta, te da pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja privrednog društva ili drugog pravnog lica, obrta ili djelatnosti, te ukoliko nezaposlena osoba iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana, od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka. Također, je propisano da novčana naknada pripada nezaposlenim osobama od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu, odnosno ako osoba podnese zahtjev nakon isteka navedenog roka, novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na temelju ovog zakona. Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, dužna je dostaviti Službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava, osim podataka koje vodi Porezna uprava u skladu sa posebnim propisima, te o primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješenjem odlučuje Služba za zapošljavanje. Osigurana je drugostепенost postupka izjavljivanja žalbi gdje se protiv rješenja Službe za zapošljavanje može izjaviti žalba Federalnom zavodu za zapošljavanje, a protiv rješenja Federalnog zavoda za zapošljavanje može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno. Nadalje, propisano je da nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu kada je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno ako je ugovor o radu prestao sporazumom između poslodavca i radnika, te kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga. Također, ovim odredbama definisan je pojam opravdanog razloga za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa, te je uređeno kada se prekida isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi i kada i pod kojim uvjetima se nastavlja isplata iste. Navedenim članovima je propisano da je nezaposlena osoba koja ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti dužna u roku od 15 dana, prijaviti nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava. Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose, odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila na temelju netačne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netačni; na neki drugi nezakoniti način ili u obimu većem od onoga koji joj pripada i zbog toga što nije prijavila nastale promjene, odnosno okolnosti koje utiču na prestanak prava ili obim njegovog korištenja. Službe za zapošljavanje su obvezne po službenoj dužnosti donijeti rješenje o

vraćanju isplaćenih iznosa novčane naknade, u skladu sa odredbama navedenog zakona. Navedenim odredbama je propisano postupanje Službe za zapošljavanje u vezi vraćanja isplaćene novčane naknade i to u slučaju ako je na temelju pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca, nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za period u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti isplaćene iznose Službi za zapošljavanje. Služba za zapošljavanje ima pravo na povrat uplaćenog iznosa obveznih doprinosa, u skladu sa posebnim zakonom. U pogledu načina povrata isplaćene novčane naknade, Služba za zapošljavanje može tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama, osloboditi dužnika obveze povrata u cjelokupnom iznosu u slučaju smrti dužnika ako dužnik nema mogućnost vratiti novčanu naknadu zbog troškova liječenja u slučaju teške bolesti dužnika ili člana njegove uže obitelji ili teških materijalnih prilika dužnika i njegove uže obitelji (što se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju, na temelju dostavljenih dokaza). Nadalje, ovim članovima je propisano da nezaposlenoj osobi prestaju prava ako je propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje, dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva, te ako je ispunjen jedan od uvjeta za prestanak statusa nezaposlene osobe, ukoliko nije u predviđenom roku prijavila nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Financiranje (čl. 52.- 59.)

Ovim odredbama je propisano da se sredstva za zadovoljavanje potreba iz domena zapošljavanja, za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje osiguravaju iz doprinosa koji se uplaćuju u skladu sa posebnim propisima, kamata ili prihoda Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje, prihoda od pokretne ili nepokretne imovine koju Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje kupe ili steknu, u skladu sa zakonom i drugim izvorima prihoda. Navedena sredstva, usmjeravaju se Federalnom zavodu u visini od 20%, a službama za zapošljavanje u visini od 80%. Izuzetno, Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva, može donijeti odluku kojim se vrši drugačiji raspored ovih sredstava, između Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, ukoliko Vlada Federacije ova sredstva, utvrdi na navedeni način, sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu ne mogu biti manja od 20%, niti mogu biti veća od 30%, a sredstva koja se usmjeravaju kantonalnim službama ne mogu biti manja od 70% niti veća od 80%. Ova sredstva, koriste se za pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje. Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba. Sredstva za pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda za zapošljavanje utvrđuju se godišnjim finansijskim planovima. Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, provođenje mjera za zapošljavanje u skladu sa ovim zakonom i za administrativne troškove. Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu za zapošljavanje koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije BiH, u skladu sa ovim zakonom i za administrativne troškove. Federalni zavod za zapošljavanje, uz odobrenje Ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i

socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu za zapošljavanje dovoljna za dodjelu traženih sredstava, isti će iskoristiti preostala sredstva za financiranje programa za tržište rada, u skladu sa ovim zakonom. Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju financijske planove, na način i po postupku predviđenom propisima o proračunima u Federaciji, a Služba za zapošljavanje podnosi godišnji financijski plan Federalnom zavodu, koji objedinjene financijske planove podnosi Ministarstvu. Služba za zapošljavanje podnosi mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu. Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Ministarstvu sa podacima o financijskom poslovanju.

Nadzor (čl. 60. – 62.)

Ovim odredbama propisano je da upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u kantonu ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona. Nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje i privatnih agencija, u pogledu primjene ovog zakona i međunarodnih sporazuma obavlja Ministarstvo. Također, inspekcijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, propisa donesenih na temelju ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti zapošljavanja obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove, s tim da poslove inspekcijskog nadzora vrši nadležni inspektor rada. U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor za utvrđene nepravilnosti preduzima mjere prema općim ovlaštenjima propisanim zakonom kojim se uređuje odgovarajuća oblast inspekcija. Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje u dijelu koji se tiče obveze evidentiranja, kontrole i naplate doprinosa vrši Porezna uprava.

Kaznene odredbe (Članak 63.)

Ovim članom određene su vrste i visine prekršaja, za pravne osobe i odgovorne osoba kod pravnih osoba, za Federalni zavod za zapošljavanje, službe za zapošljavanje i privatne agencije za posredovanje u zapošljavanju.

Prijelazne i završne odredbe (čl. 64. – 70.)

Navedenim članovima propisano je da su Federalni zavod i službe za zapošljavanje dužni svoje opće akte uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da su kantoni dužni uskladiti svoje propise kojima se uređuje rad službi za zapošljavanje u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Također, ovim odredbama propisan je da će Ministarstvo donijeti Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da će u roku od 12 mjeseci Vlada Federacije donijeti uredbu kojom će propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati privatne agencije za posredovanje u zapošljavanju. Službe za zapošljavanje dužne su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti evidencije nezaposlenih osoba u skladu sa odredbama ovog zakona. Nadalje, ovim odredbama je propisana

obveza da se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenuju organi Federalnog zavoda, tj. Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor, te je propisan isti rok za imenovanje Savjetodavnog povjerenstva Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, propisano je da će se postupci koji nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, okončati po propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

V - FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.